ΠΑΤΡΙΝΑ Σημειώματα

ΟΛΕΣ οἱ φυλὲς τοῦ κόσμου ἔχουν δώσει ραντεβοῦ αὐτές τίς μέρες στήν πόλη μας. Ἰδίως στὸν παραλιακὸ τομέα, ἀκοῦς νά μιλιοῦνται ὅλες οἱ γλῶσσες — ἀκόμη καί Ἑλληνικά!

Συμπολίτης πού πῆγε νά πάρη τήν βόλτα του ἐκεῖ κάτω ὅπως πάντα, ἀκούγοντας ὅλες αὐτὲς τίς γλῶσσες, γιὰ μιὰ στιγμή νόμισε πὼς βρισκόταν κάπου στήν... Μαγιόρκα. Χρειάστηκε νά τσιμπηθῆ 2 - 3 φορὲς γιὰ νὰ καταλάβη πὼς βρισκόταν πάντα στήν Πάτρα, «στὸ ἴδιο μέρος τὸ γνωστὸ» πού λέει καί τὸ παλιὸ τὸ τραγουδάκι.

Μέ τὸ δίκιο του ὁ ἄνθρωπος — Ἰταλικὰ ἀπ' ἐδῶ, Γαλλικὰ ἀπ' ἐκεῖ, Γερμανικὰ πιὸ πέρα, Ἀγγλικὰ πιὸ κάτω, ἔκανε μαῦρα μάτια ν' ἀκούση καί λίγα... Ἑλληνικά.

Ἄσε μὲ κεῖνα τὸ κότερα πού μεταφέρουν ἀνὰ τάς θαλάσσας τούς προνομιούχους τῆς ζωῆς. Κάτι τέτοια θεάματα, σὲ κάνουν νά νιώσης πὸσο εὐνοημένοι εἶναι μερικοί ἄνθρωποι ἀπ' τήν ζωή. Τέλος πάντων... Αὐτὰ ἔχει ἡ ζωή...

ΚΑΠΟΥ ἐκεῖ δεξιὰ στὸν μῶλο, μπροστὰ ἀπὸ ἕνα κοτεράκι, ἀσυνήθιστη κίνηση παρετηρεῖτο προχθές.

Τί ὥραγε νὰ συνεβαινε — τί τὸ ἰδιαίτερο παρουσίαζε τὸ ἐκ πρώτης ὄψεως κοινότατο καί συνηθισμένο κοτεράκι; Ἐπιτέλους ἀπολυτως δὲν παρουσίαζε. Ἦταν ἕνα σαν ὅλα τὰ ἄλλα — καί μάλιστα ἀπὸ τὰ μικρότερα του εἴδους. Κάτι πού ἄλλοῦ ἐπομένως ὑπῆρχε τὸ ἐνδιαφέρον. Ἀλλά, ἄς πλησιάσουμε... Τώρα, μάλιστα — ἔτσι ἐξηγεῖται ἡ... κοσμοσυρροή. Μιὰ κοπελάρα μὲ μπικίνι, ροδοψημένη ἀπὸ τὸν Μεσογειακὸ ἥλιο, γνήσιος τύπος τοῦ Βορρᾶ, ἔκανε μιὰ κοινότατη ἐργασία: Μετέφερε ἀπὸ ἕνα αὐτοκίνητο σταματημένο ἐκεῖ δίπλα, μερικὰ μπιτόνια μὲ βενζίνη γιὰ τὴν ἐξωλέμβιο τοῦ σκάφους. Αὐτὴ ἦταν τὸ «ἀξιοθέατο» πού εἶχε προκαλέσει τὸ σὸ συναρπαστικὸ ἐνδιαφέρον. Τὸ περίεργο ἦταν, ὅτι οἱ περισσότεροι ἀπὸ τούς θαυμαζοντες καί ξερογλυφόμενους, ἦταν μεσήλικες καί... βάλε!

Τί νά γίνη — ἔχει καί τὰ τυχερὰ του ὁ τουρισμὸς

ΟΧΙ ὅλο δυσάρεστες εἰδήσεις, — ἔχει καί τίς εὐχάριστες στιγμὲς ἡ ζωή. Μιὰ ἀπὸ αὐτὲς τίς τελευταῖες πού μᾶς ἔβγαλε ἀπὸ μιὰ μεγάλη ἔγνοια καί ἀγωνία, ἦταν ἡ ἀναγγελία τοῦ ξαναμιξίματος τοῦ Μπάρτον μὲ τήν Λίζ

Τὸ εὐχάριστο νέο, ἔπεσε σὰν βόμβα καί ἀνατάραξε τὰ νερὰ τῆς ἀνίας καί τῆς πλήξης πού ἔδερνε τούς ἀνθρώπους μέχρις ἐκείνη τή στιγμή. Τώρα, ὅλα θὰ εἶναι πιὸ χαρούμενα, πιὸ ὡραῖα καί ἡ πέτρα πού μᾶς πλάκωνε τήν καρδιὰ, θὰ φύγη ἀπὸ πάνω μας.

Καιρὸς ἦταν, γιατί δὲν ἀντέχαμε ἄλλο στὸν χωρισμὸ!

ΕΥΓΕΝΙΚΗ συμπεριφορὰ πρὸς τούς φορολογουμένους συνιστᾶ στούς Ἐφοριακούς ὁ ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν κ. Δεβλέτογλου. Εἶναι αὐτὸ, πού στήν ἁπλοελληνική λέγεται «σφάξιμο μὲ τὸ μπαμπάκι».

Ἂς πάφουν λοιπὸν οἱ διαμαρτυρίες καί τὰ παράπονα καί ἄς προσφέρουμε εὐγενικὰ τὸν ὀβολὸν μας πρὸς τὸ κράτος, ἀπὸ εὐγένεια πρὸς τήν εὐγενική πρόσκληση...

ΣΙΓΜΑ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΗΓΗΝ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ

Ὁ νικητής, ζητάει νικητές, γιά νά τούς τιμήση καί τούς δοξάση. Ὁ Κύριος ἐνίκησε στὸν ἀγῶνα κατὰ τοῦ κακοῦ. Ἐνίκησε μὲ τήν ὑπέροχη ἀγιότητα τῆς ζωῆς του. Ἐνίκησε μὲ τήν ἀγάπη του καί τήν αὐταπάρνησή του καί τήν ταπείνωσή του πού ἔφθασε μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυρικοῦ. Θέλει λοιπὸν νά γίνουν νικητὲς καί ὅλοι οἱ ἀπαδοί του. Ἐπιθυμεῖ καί μᾶς βοηθεῖ γιὰ νά νικήσουμε καί μεῖς στὸν ἀγῶνα κατὰ τῆς ἁμαρτίας, στὸν ἀγῶνα τῆς ἀρετῆς. Διότι, μὲ τήν δική του βοήθεια, μποροῦμε ὅλοι νά γίνουμε νικητὲς στὸν πνευματικὸ αὐτὸ ἀγῶνα. Καί ὑπόσχεται ὁ Κύριος ὅτι θὰ στεφανώση τούς νικητὲς, μὲ ἀθάνατη δόξα.

Θὰ μποροῦσε κανεὶς νά σκανδαλισθῆ κι' εἶναι ἀλήθεια πὼς πολλοί σκανδαλίζονται. Γιατί λοιπὸν τόσος κατατρεγμὸς ἐναντίον τῶν Χριστιανῶν καί τῆς Ἐκκλησίας; Δὲν ἔχουν οἱ Χριστιανοί τὸν Θεὸ μαζί τους; Γιατί ὁ Θεὸς δὲν προστατεύει τούς χριστιανούς καί γιατί δὲν φωτίζει τούς ἐχθρούς τῆς Ἐκκλησίας νά δοῦν τήν ἀλήθεια; Τήν ἀπάντηση τήν δίνει ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς σὲ τοῦτα τὰ λόγια: «...ἐπιβαλοῦσιν ἐφ' ἡμᾶς τὰς χεῖρας αὐτῶν καί διώξουσι παραδιδόντες εἰς συναγωγὰς καί φυλακάς...». Ἀκριβῶς, ἀπόδειξη καί μαρτυρία πὼς ὁ Θεὸς εἶναι μὲ τούς Χριστιανούς καί ἡ ἀλήθεια μένει στήν Ἐκκλησία, εἶναι ὅτι οἱ εἰδωλολάτρες κινοῦνται ἐναντίον τους. Μάταια ὅμως. Ὅσο ἐντείνεται ὁ διωγμὸς, τὸσο πληθαίνουν οἱ μάρτυρες, ὅπως εἶναι ὁ Εὐτυχής, ὁ Τάτιων καί ὁ Γεώργιος, τῶν ὁποίων ἡ Ἐκκλησία γιορτάζει σήμερα τήν μνήμη.

Η ΤΗΛΕΟΡΑΣΙΣ

ΥΕΝΕΔ — ΚΥΡΙΑΚΗ	ΕΙΡΤ — ΚΥΡΙΑΚΗ
12.55 Ἔναρξη—Τὸ πρόγραμμά μας	17.30 Κάντιακ
13.00 Δημοτικοί χοροί καί τραγούδια	18.00 Ὁ θεῖος τῆς Κυριακῆς
13.30 Τουριστική Ἑλλὰς	19.00 Εἰδήσεις
13.45 Ἡ κρατική μας σκηνή	19.15 Ἡ ἑβδομάδα πού περάσε
14.00 Ἕνα μουσεῖο γεννιέται	19.30 Τό λαϊκὸ παντεγύρι
14.30 Μεσημβρινὴ τηλεφωνία	19.50 Ἡ κόρη τοῦ λοχαγοῦ
15.00 Ἀθλητικὸ ἀπόγευμα	21.00 Εἰδήσεις
16.00 Ἑλληνική ταινία μεγάλου μήκους	21.30 Ὁ Ἑλληνικός κινηματογράφος
17.30 Ἑβδομαδιαία διεθνής ἐπικαιρότης	Μιχαὴλ Ἄγγελος
17.45 Μαρισνέττες	Ἀθλητική Κυριακή
18.15 Μουσικά βήματα	Εἰδήσεις
18.45 Λούσυ	
19.15 Ἡ ΥΕΝΕΔ σᾶς ἑνημερώνει	
19.30 Μισή ὥρα ἐποχῆς μας	
20.00 Σύγχρονη Εὔα	
20.30 Ἀνθρώπινες ἱστορίες	
21.30 Τηλεφωνημερίς	
22.00 Ὁ προβολέας τῆς Κυριακῆς	
22.45 Μέ τὸν παλμὸ τῆς Βορείου Ἑλλάδος	

ΚΗΠΟΥΡΟΣ

Ἀναλαμβάνει παντός εἴδους ἀνθοκομικάς καλλιεργείας καί διαμορφώσεις

ΚΗΠΩΝ - ΠΑΡΤΕΡΙΩΝ Κ.Λ.Π.

Πληροφορίαι ΑΝΛ. Ρ. ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΥ
Τηλ. 274—640

BOSCH Δισκοπρίονα Σέγες Ψαλλίδια Ζουμπάδες Πιστολέττα Δράπανα
ΤΟ ΑΠΟΣΤΑΓΜΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΤΕΛΕΙΟΤΗΤΟΣ

ΤΟ ΑΘΗΝΑΪΚΟΝ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ

ΚΩΔΩΝ ΕΝΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Θὰ ἐξομολογηθῶ μίαν, ἄς τήν ποῦμε, ἁμαρτίαν. Λίαν εὐχαρίστως εἶδα τήν εἴδησιν, ὅτι ἀπενεκρώθη ὁ λιμὴν τῆς Θεσσαλονίκης κατά μέγα μέρος, διότι ἡ ἀτμόσφαιρα τῆς περιοχῆς εἶχεν εἰς τοιοῦτον σημεῖον μολυνθῆ ἀπὸ μόλυβδον, πού προήρχετο ἀπὸ τάς ἐκεῖ ἐγκαταστάσεις ἑνός μεγάλου ἐργοστασίου ὥστε ἡ παραμονή εἰς ἐκεῖνο τὸ περιβάλλον εἶναι ἄκρως ἐπικίνδυνος! Σχεδὸν πανικόβλητον τὸ προσωπικόν ἐγκατέλειψε τήν ἐργασίαν του, τό ἐργοστάσιον ἔκλεισε τάς πύλας του καί δέν γνωρίζω μήπως ἐπῆραν τῶν ὄμματιῶν τους καί οἱ περίοικοι, ἐάν ὑπάρχουν! Γιατί, ὅμως, τό «εὖ χαρίστως»; Γιά ἕνα ἁπλούστατον λόγον: Διότι ἴσως αὐτό τό περιστατικόν χρησιμεύση ὡς κώδων κινδύνου καί ἀφυπνίση τούς μακαρίως καθεύδοντας ἁρμοδίους, ὅπως καί τούς ὁπαδούς τῆς πάσης θυσίας «εἰς μηχανικῆς ἀναπτύξεως» οἱ ὁποῖοι εἰρωνεύονται καί σαρκάζουν τούς «ρωμαντικούς περιβαλλοντολόγους» πού τούς θεωροῦν περίπου ὡς Δόν Κιχώτας! Μόλις προσφάτως ἐδιάβαζα σ' ἕνα σχετικόν σχόλιον βιομηχανικῆς ἐκδόσεως, ὅτι «τό τοπίον πρέπει νά ὑποχωρῆ εἰς τὸν τόπον». Ὡς ἄν τό τοπίον νά μή εἶναι ὁ ἴδιος ὁ τόπος, ἀλλά κάτι ἄλλο!

Ὁλόκληρος ὁ Θερμαϊκός ἔχει μεταβληθῆ εἰς ἕνα τεράστιον βόθρον. Ἐκεῖνο τό λαϊκό τραγοῦδι «Κοῦκλα μου γλυκειά ἀπ' τή Θεσσαλονίκη — ἔλα πᾶμε βόλτα στὸ Μπαξὲ Τσιφλίκι» θὰ ἔπρεπε νά συμπληρωθῆ καί μὲ ἕνα νέον, ἐπίκαιρον στίχον: «Νά μᾶς πιάσ' ἡ ταραχή καί φρίκη!». Ἡ θάλασσα ἔχει μαυρίσει καί ἔχει γίνει βοῦρκος, ὅπου τά ψάρια ψοφοῦν. Τά δέ περίφημα μύδια Θεσσαλονίκης ἔχουν χαρακτηρισθῆ ἀκατάλληλα πρὸς βρῶσιν. Καί ἡ λευκή νύμφη τοῦ Θερμαϊκοῦ καλύπτεται ἀπό πυκνά νέφη δηλητηριωδῶν ἀερίων. Ἡ μόνη νύμφη, πού φοράει μαῦρα!

Δέν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι ἡ διεύθυνσις τῆς βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως, αἱ ἐγκαταστάσεις τῆς ὁποίας ἐπροκάλεσαν τόν πανικόν, θά εἶχε βεβαιώσει, ὅτι εἶχεν ἐφοδιάσει τό ἐργοστάσιόν της μέ ὅλα τά «σύγχρονα τεχνικά μέσα» ὥστε νά μή ρυπαίνεται ἡ ἀτμόσφαιρα νά καθαρίζονται τά ἀπόβλητα καί τά λοιπά. Ὅλαι αἱ βιομηχανικαί ἐπιχειρήσεις παρέχουν ἀφειδῶς τοιαύτας καθησυχαστικάς διαβεβαιώσεις, τόσον κατηγορηματικάς ὥστε νά νομίζη κανείς, ὅτι ὁ χῶρος δέν θά ἐπιβαρύνεται ἡ ἀτμόσφαιρα μὲ ἐπιβλαβεῖς χημικάς οὐσίας, ἀλλά ἀντιθέτως θά ἀξυγονοῦται καί θ' ἀρωματίζεται! Δέν χρειάζεται νομίζω νά λεχθῆ, ὅτι αὐτοῦ τοῦ εἴδους αἱ ἐγκαταστάσεις «κατάρσεως» ἤ δέν ὑπάρχουν ἤ δέν λειτουργοῦν ἤ εἶναι ἀνεπαρκεῖς. Τοῦτο ἀποδεικνύεται καθημερινῶς. Καί οἱ κήρυκες τῆς «οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως» δέν θά μᾶς πείσουν, βέβαια ὅτι ἡ μαυρίλα, πού βλέπουμε εἶναι ἄσπρη, ὅτι ἡ βαρειά ὀσμή, πού προσβάλλει τούς ρώθωνας καί τούς πνεύμονας ἀποπνέει...πατσουλί καί ὅτι τα ψάρια, πού βγαίνουν ψόφια εἰς τὴν ξηράν, αὐτοκτονοῦν δι' αἰσθηματικούς λόγους!

Βόθρος ὁ Θερμαϊκός, ὑπόνομος ὁ δυτικός Σαρωνικός, βοῦρκος ὁ Παγασητικός, σάν νά ἐχάθηκαν ἄλλα μέρη τῆς χώρας, νὰ γίνουν βιομηχανικαί καί ζῶναι καί νά λειτουργοῦν ἐργαστάσια, χωρίς νά κινδυνεύη ἡ ὑγεία καί ἡ ζωή τῶν κατοίκων. Οἱ ἴδιοι οἱ ἐπιχειρηματίαι δέν ἔχουν προσωπικούς λόγους ν' ἀνησυχοῦν. Διότι ἔχουν τήν κατοικίαν των εἰς κηπουπόλεις, ὅπου αὐτοί καί τά παιδιά τους ἀναπνέουν καθαρόν ἀέρα. Μακριά ἀπό τό μολυσμένο περιβάλλον. Δέν θά τούς μεμφθοῦμε γι' αὐτό. Ἐδῶ, ὅμως, μιλᾶμε γιά τό σύνολον γιά τόν ἀέρα, πού ἀναπνέομεν ὅλοι, γιά τίς θάλασσες, ὅπου δικαιούμεθα νά βρέξωμεν τούς πόδας μας.

Βεβαίως, ἡ μόλυνσις τοῦ περιβάλλοντος εἶναι σήμερα παγκόσμιον πρόβλημα, ἴσως τό ὀξύτερον. Τό ἐπισημαίνουν εἰς πρόσφατον ἄρθρον των δύο εἰδικοί Ἀμερικανοί ἡ οἰκονομολόγος Μπάρμπαρα Γουόρδ καί ὁ μικροβιολόγος Ρενέ Ντυμπό, ὁ ὁποῖος διευθύνει πολλὰς περιβαλλοντολογικάς μελέτας εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Νέας Ὑόρκης.

«Ἐὰν συνεχίσωμεν, ὅπως καί τώρα καί κατά τά προσεχῆ 30 χρόνια, ὁπότε θά ἔχη προστεθῆ ἄλλο ἕνα δισεκατομμύριον ἀνθρώπων εἰς τάς χώρας μέ ἀνεπτυγμένην οἰκονομίαν, μέ ἀνεπαρκεῖς ἐλέγχους μολύνσεως τοῦ περιβάλλοντος, κερδοσκοπικάς ἀγοράς γῆς καί ἀνεξέλεγκτον χρῆσιν ἐνεργείας, τότε βαδίζομεν, ἀναμφιβόλως, πρός οἰκολογικήν καταστροφήν..»

Ὅλες οἱ χῶρες ἀντιμετωπίζουν αὐτό τό πρόβλημα καί λαμβάνουν μέτρα γιά νά περιορίσουν τήν ἔκτασίν του καί νά προλάβουν τήν ἐπιδείνωσίν του. Ἐμεῖς μᾶλλον ἀδρανοῦμεν, μέχρι στιγμῆς. Καί κάτι, ἀκόμη χειρότερον: Εἰρωνευόμεθα καί παίρνουμε στό «ψιλό» μερικούς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἀπό ἐτῶν κρούουν τόν κώδωνα τοῦ κινδύνου, διότι ἐγκαίρως προεβλεψαν αὐτά πού συμβαίνουν τώρα. Ἄραγε θά μᾶς ἀφυπνίση τό περιστατικόν τῆς Θεσσαλονίκης ἤ θά τό ρίξουν κι' αὐτό στὸ «καλαμπούρι» ἤ «ἀναπτυξιολόγοι»;

ΑΘΗΝΑΙ: Αὔγουστος «ΕΣΤΙΑ»

ΠΟΣΙΜΟΝ ΓΑΖΟΥ ΔΙΑ ΤΗΝ ΣΑΟΥΔΙΚΗΝ ΑΡΑΒΙΑΝ

ΕΣΣΕΝ — Εἰς τὴν Σαουδικὴν Ἀραβίαν πρόκειται νά πραγματοποιηθῆ τὸ μεγαλύτερον ἀρδευτικὸν σχέδιον πού ἐξεπονήθη ποτέ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος: Μεταξύ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης καί τοῦ Περσικοῦ Κόλπου, θά κατασκευασθοῦν κατά τὸ διάστημα τῆς ἑπομένης πενταετίας — δεκαετίας, ἐγκαταστάσεις ὑδρεύσεως ἀξίας 100 δισεκατομμυρίων μάρκων περίπου, ὥστε νά ἔχει ἐπάρκειαν ὕδατος ὁ πληθυσμός, ἡ βιομηχανία καί ἡ γεωργία. Μόνον δὲ δι' ἐγκαταστάσεις ἐξαλμυρίσεως τοῦ θαλασσίου ὕδατος προβλέπεται νά ἀναλωθοῦν 30 δισεκατομμύρια μάρκα περίπου. Τὸ βασίλειον ἐπί τῆς ἀραβικῆς χερσονήσου ἀποτελεῖται, ὡς γνωστόν, κυρίως ἀπό ἔρημον. Τά ὑπόγεια ὕδατα εἶναι ἐκεῖ ἐλλειπῆ. Ὑπῆρχε δὲ ἤδη πάντοτε, ὡς ἐκ τούτου ξηρασία. Ἡ ἐγκατάστασις ἐξαλμυρίσεως τοῦ θαλασσίου ὕδατος ἦτο μία διεξόδος. Τὸ ἔτος 1969 ἐλειτούργησαν αἱ δύο πρῶται ἐγκαταστάσεις εἰς Ἄλ Βαντζί καί εἰς Ντούμπα. Τρεῖς περαιτέρω ἐγκαταστάσεις μετεφέρθησαν ἐξ ἄλλου προσφάτως ἀεροπορικῶς ἀπό τὸ ἐργοστάσιον Κρούπ — κατασκευῆς μηχανῶν τῆς Βρέμης, εἰς τὴν πόλιν Γεντάν τῆς Σαουδικῆς Ἀραβίας. Ἡ προσωρινή λειψυδρία πού παρετηρήθη εἰς τὴν κεμενικὴν αὐτὴν πόλιν κατέστησε ἐξ ἄλλου ἀπαραίτητον τὴν ἀεροπορικὴν μεταφορὰν τῶν ἐγκαταστάσεων. Προβλέπεται δὲ μακροπροθέσμως ἡ κατασκευὴ 25 τοῦ λάχιστον περαιτέρω ἐγκαταστάσεων ἐξαλμυρίσεως. Μέ μίαν ἡμερησίαν ἀπόδοσιν 1,44 ἑκατομμυρίων τόνων καθαροῦ ὕδατος, θά ἐπηρεασθῆ ἐξ ἄλλου σημαντικῶς ἡ ἐξέλιξις τῆς χώρας ἕως τὸ 1985. Εἰς τὴν φωτογραφίαν (ἀνω) ἡ συναρμολόγησις μιᾶς ἐγκαταστάσεως ἐξαλμυρίσεως θαλασσίου ὕδατος τοῦ Κρούπ, κάτω ἡ συναρμολογουμένη ἐγκατάστασις εἰς τὴν πόλιν Γεντάν τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης.

(ΒΙΚΙΓΚΣ) ΣΤΟΝ ΚΟΚΚΙΝΟ ΠΛΑΝΗΤΗ

ΝΕΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΖΩΗΣ ΑΝΑΖΗΤΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΠΛΗΝΗΤΗ ΑΡΗ

ΠΑΡΙΣΙ. Ἀπό τή στιγμή πού ὁ Ἰταλός ἀστρονόμος Σκιαπαρέλλι ἀνακοίνωσε στόν κόσμο τό 1877 ὅτι στὸν Ἄρη ὑπῆρχαν διώρυγες ὁ «κόκκινος πλανήτης» δέν ἔπαψε νά κεντρίζη τήν περιέργειαν τῶν ἀστρονόμων ἀλλά καί τοῦ κοινοῦ πού ἔσπευσε νά τοῦ φορτώση τήν εὐθύνη τῶν «ἱπταμένων δισκων» καί νά τόν θεωρήση ὁρμητήριο τῶν λεγομένων «Ἀρειανῶν». Δέν εἶναι παράδεκα μόλις χρόνια (ἀφότου ὁ «Μάρινερ 4» τόν Ἰούλιο τοῦ 1965 μᾶς ἔστειλε τίς πρῶτες θολὲς φωτογραφίες τοῦ Ἄρεως) πού ἀποδείχθηκε ἀριστικά πὼς οἱ περίφημες διώρυγες δέν ἀποτελοῦσον παρά ὀφθαλμαπάτη. Στὴν πραγματικότητα ὁ πλανήτης μοιάζει πολύ μέ τή Σελήνη καί εἶναι γεμάτος κρατῆρες καί πέτρες. Καί πάλι ὅμως ὁ Ἄρης παραμένει στὸ πλανητικό μας σύστημα, ἐκτός ἀπό τή Γῆ, τό μόνο σημεῖο κάπως προσιτό γιά τή ζωή. Ἀπό τό 1962 ὁ Ἄρης δέν ἔπαψε νά βομβαρδίζεται μὲ διαστημικά ἐργαστήρια, τόσο ἀπό τούς Ἀμερικανούς ὅσο κι' ἀπό τούς Σοβιετικούς. Τά «Μάρινερ 6» καί «Μάρινερ 7» πού μπήκαν σέ τροχιὰ γύρω ἀπ' τόν πλανήτη τό 1969 καί μετά τό «Μάρινερ 9» τό 1971 ἀποκάλυψαν μιά ἀπρόβλεπτη κάπως μορφή τοῦ Ἄρεως: ἐκτός ἀπό τούς κρατῆρες, ἔχει ἐρήμους ἀπό ἄμμο πού ἰσχυρότατοι ἄνεμοι μποροῦν νά σηκώσουν σέ ἀμμοθύελλες. Ἡ ἐπιφάνειά του διασχίζεται ἀπό νεαρές ὀροσειρές σάν τίς Ἄλπεις, ἀπό φιδωτά φαράγγια ἐξαιρετικά βαθειά, δίπλα στά ὁποῖα τό φαράγγι (Κάνυον) τοῦ Κολοράντο μοιάζει μέ ρυάκι. Μόνο νερό μπορεῖ νά τά ἔσκαψε. Οἱ πόλοι τοῦ Ἄρεως καλύπτονται ἀπό πάγους πού σχηματίσθηκαν κατά πᾶσαν πιθανότητα ἀπό κατεψυγμένο διοξείδιον τοῦ ἀνθρακος. Μέ τόν ρυθμό πού ἀκολουθοῦν οἱ ἀρειανές ἐποχές (τό ἀρειανόν ἔτος εἶναι διπλό περίπου ἀπό τό γήϊνον) οἱπάγοι αὐτοί ἀλλάζουν σέ ὄγκο καί τά ἡμισφαίρια ἀλλάζουν χρῶμα: μερικοί ἀποδίδουν τήν διαφοροποίηση αὐτή στήν ὕπαρξη κάποιας βλαστήσεως.

Ὁ πλανήτης εἶναι πολύ ψυχρός, στόν ἰσημερινό ὅμως ἡ θερμοκρασία μπορεῖ νά φθάση τούς 30 βαθμούς Κελσίου. Ἡ ζωή ἤ μιά μορφή ζωῆς εἶναι συνεπῶς δυνατή. Ὡς τώρα ὅμως, οὔτε οἱ ἀμερικανικὲς οὔτε οἱ σοβιετικὲς προσπάθειες δέν μπόρεσαν νά δώσουν τήν ἀπόδειξη γιά τήν ὕπαρξη ἤ ὄχι ζωῆς.

Μέ τούς «Βίκιγκς» ὅμως ἡ κατάσταση ἀλλάζει. Μεγάλες ἐλπίδες συγκεντρώνονται πράγματι γύρω ἀπ' αὐτά τά ἀμερικανικά διαστημικά ἐργαστήρια καί πρώτους ἐξωγήινους ἀνιχνευτές ζωῆς. Ὁ «Βίκιγκ 1» πρόκειται νά προσεδαφισθῆ στόν Ἄρη μετά ἀπό ἑνδεκάμηνο ταξίδι καί ἀφοῦ διανύσει 815 ἑκατ. χιλιόμετρα, στίς 4 Ἰουλίου τοῦ 1976 (μέρα κατά τήν ὁποία θά ἑορταστῆ ἡ 200ή ἐπέτειος ἀπό τῆς ἀνακηρύξεως τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν ΗΠΑ) καί τό «Βίκιγκ 2» πού ἐκτοξεύτηκε στίς 22 Αὐγούστου, πρόκειται κι αὐτό νά φθάση στίς 9 Σεπτεμβρίου τοῦ 1976. Τά δύο αὐτά διαστημικά ἐργαστήρια εἶναι τά τελειότερα πού κατασκευάσθηκαν μέχρι στιγμῆς καί ἔγιναν εἰδικά γιά νά μπορέσουν νά ἀνιχνεύσουν τήν ὕπαρξη ζωῆς.

Ὅταν φθάσουν κοντά στὸν Ἄρη, θά μποῦν πρῶτα σέ τροχιὰ γύρω ἀπό τὸν πλανήτη. Ἐπί δύο ἑβδομάδες θά περιστρέφονται παίρνοντας φωτογραφίες πού θά ἀναμεταδίδονται στή Γῆ τηλεοπτικῶς, ὥστε νά ἐπιλεγῆ τό καλύτερο σημεῖο προσεδαφίσεως. Ὕστερα θά γίνει ὁ χωρισμός: ἐνῶ τό μεγαλύτερο μέρος τοῦ διαστημοπλοίου θά παραμείνη σέ τροχιά, ἕνα τμῆμα του, ὅμοιο περίπου μέ τήν «σεληνάκατο» βάρους 576 κιλῶν θά ἀποχωρισθῆ. Ἡ κάθοδός του θά ρυθμίζεται ἀρχικά μέ ἀλεξίπτωτο καί τήν τελευταία στιγμή μέ πύραυλο ἀνασχέσεως. Γιά νά μή ρυπανθῆ ἡ ἐπιφάνεια τοῦ πλανήτη, οἱ πύραυλοι αὐτοί θά σκοπίζουν καθαρή ὑδραζίνη πού νά μή περιέχη ὀργανικές οὐσίες. Ἀλλά καί ἡ ἴδια ἡ ἄκατος θά εἶναι πλήρως ἀποστειρωμένη νά μή μολύνη τόν πλανήτη μέ γήϊνα μικρόβια πού μποροῦν νά ἀλλοιώσουν τίς ἀναλύσεις. Τό «Βίκιγκ 1» θά προσεδαφισθῆ κοντά στὸν ἰσημερινό δίπλα σέ μιά μακρουλή χαράδρα καί τό «Βίκιγκ 2» βορειότερα, κοντά στὸν πόλο.

Ἀφοῦ προσεδαφισθοῦν οἱ δύο ἄκατοι θά μεταδίδουν τη λεοπτικὲς εἰκόνες πού θά ἀναμεταδίδονται στή Γῆ μέσω τῶν δύο τεχνητῶν δορυφόρων πού θά παραμένουν σέ τροχιὰ γύρω ἀπό τόν Ἄρη. Τό σπουδαιότερο ὅμως εἶναι ὅτι θά ἀρχίσουν βιολογικά πειράματα πού θά μᾶς ἀποκαλύψουν ἄν ὑπάρχη κάτι πού νά ἀναπνέη ἤ τρέφεται στό ἔδαφος τοῦ πλανήτη. Ἕνας ἀρθρωτός βραχίονας, μήκους 3,50 μέτρων, θά προβῆ σέ δειγματοληψίες ἀπό τό ἔδαφος πού θά μεταφέρονται σέ τρία δοχεῖα.

Στὸ πρῶτο δοχεῖο, ἡ δειγματοληψία θά μπῆ στό περιβάλλον ἀνθρακικοῦ ἀερίου, πού θά περιέχη ἄνθρακα 14, καί θά φωτίζεται ἀπό λυχνίαν ξένον. Σκοπός εἶναι νά φανῆ κατά πόσον οἱ ὀργανισμοί εἶναι ἱκανοί σάν τά γήϊνα φυτά, νά δινεργήσουν φωτοσύνθεση, νά «φτιάξουν» δηλαδή τήν οὐσία τους ἀπό τό διοξείδιον τοῦ ἀνθρακος χρησιμοποιώντας τήν ἐνέργεια τοῦ φωτός, ἡ ὁποία ἐν προκειμένω θά παρέχεται ἀπό τή λυχνία. Ὕστερα ἀπό ἐπώαση πέντε ἡμερῶν, ἡ δειγματοληψία θά ἀναλυθῆ γιά νά φανῆ ἄν περιέχη ἄνθρακα 14. Ἄν ναί, αὐτό, θά σημαίνη ὅτι κάτι τό ζωντανό θά ἔχη ἀπορροφήσει τό διοξείδιο τοῦ ἄνθρακος.

Στά ἄλλα δοχεῖα οἱ δειγματοληψίες θά βρεθοῦν θέ θρεπτικό περιβάλλον. Ὕστερα ἀπό τήν ἐπώαση, ἡ ἀνάλυση τῶν ἀερίων πού θά ἐλευθερωθοῦν θά μᾶς πληροφορήση ἄν κάτι θέλησε νά γευθῆ τή «σοῦπα» πού ἑτοίμασαν οἱ βιολόγοι τῆς Ν.Α.Σ.Α.

Ὅλα αὐτά στηρίζονται φυσικά στήν προϋπόθεση ὅτι ἡ ζωή, ὅπου κι ἄν βρίσκεται σπό σύμπαν, ἀναπτύσσεται σύμφωνα μέ τίς διεθνεῖς στοιχειώδεις λειτουργίες: φωτοσύνθεση, ἀναπνοή, θρέψη κλπ. κι ὅτι βασίζεται στή χημεία τοῦ ἄνθρακος, τῆς μόνης «ὀργανικῆς» χημείας πού ἀναγνωρίζεται στή Γῆ. Καί πράγματι οἱ βιολόγοι δέν πιστεύουν πιά ὅτι ἡ ζωή εἶναι μιά καταπληκτική σύμπτωση. Ἐμφανίζεται «ὑποχρεωτικά» μόλις ἐξασφαλισθοῦν οἱ ἀπαραίτητες φυσικοχημικὲς συνθῆκες. Ὁ Ἄρης γεννήθηκε ἀπό τόν ἴδιο «ἀρεπτικό ὀπό» μέ τή Γῆ. Οἱ συνθῆκες συνεπῶς πού ἐπικρατοῦν σ' αὐτόν δέν πρέπει ναδιαφέρουν καί πολύ ἀπ' αὐτές πού ἐπικρατοῦσαν στή Γῆ κάποτε στό παρελθόν. Πού σημαίνει ὅτι ἡ ζωή στόν Ἄρη, ἄν ὑπάρχη ζωή, πρέπει νά συγγενεύη μέ τή δική μας, τουλάχιστον κάτω ἀπ' τό μικροσκόπιο.

ΝΕΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΑΣ ΑΝΑΣΚΑΦΑΣ ΕΙΣ ΠΑΦΟΝ

Ὡς μεταδίδεται ἐκ Λευκωσίας, ἡ Ὑπηρεσία Ἀρχαιοτήτων τῆς Κύπρου ἀνήγγειλε τήν συμπλήρωσιν τῶν ἐφετεινῶν ἀνασκαφῶν τῆς Κάτω Πάφου, αἱ ὁποῖαι διεξήχθησαν ὑπό τῆς Πολωνικῆς ἀρχαιολογικῆς ἀποστολῆς, ὑπό τήν διεύθυνσιν τοῦ δόκτορος Β.Α. Νταστζέφσκι καί ὑπό τήν αἰγίδα τοῦ Πολωνικοῦ Κέντρου Μεσογειακῆς Ἀρχαιολογίας.

Κύριος σκοπός τῆς ἐργασίας, ἡ ὁποία διήρκεσεν ἀπό τῆς 20ῆς Μαρτίου ἕως τήν 28ην Ἀπριλίου, ἦτο ἡ περαιτέρω ἀνακάλυψις τῆς λεγομένης Ἑπαύλεως τοῦ Θησέως εἰς Νέαν Πάφον. Τό οἰκοδόμημα ἦτο ὑστερορρωμαϊκόν ἀνάκτορον τοῦ 3ου αἰῶνος μ.Χ

Εἰς